

UUSI TARTUNTATAUTILAKI 13.3.2018

Jaana Palosara
Hygieniakoordinaattori

Uusi Tartuntatautilaki 2016/1227

- 1.3.2017
- 48§ työntekijän ja opiskelijan rokotussuoja astuu voimaan 1.3.2018
- Tartuntatautien **torjuntatyön** järjestäminen ja toteuttaminen, torjuntatyön suunnittelu ja ohjaus, seuranta ja valvonta
 - tartunnan leviämistä rajoittava karanteeni ja eristäminen
 - kunnan tartuntataudeista vastaavan lääkärin päätös
- Hoitoon liittyvien infektioiden ja mikrobiolääkeresistenssien mikrobien määrittelmä, seuranta ja rekisterit
 - SAI
 - SIRO, TT-rekisteri
- Tiedonsaanti epidemioiden selvittämiseksi
- Terveystieteiden tutkimuskeskuksen rokotukset potilasturvallisuuden edistämiseksi

2

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista 146/2017

- 13.3.2017
- Tartuntatautien luokittelu
 - Yleisvaaralliset
 - mm. **Tuhkarokko, Influenssa, pandemiavirukset**
 - vaarallisia, helposti tartuttavia ja nopeasti leviäviä
 - Valvottavat (entinen ilmoitettava)
 - Creutzfeld Jacob, jäykkäkouristus, Pneumokokin** aiheuttamat vakavat infektiot
 - vakavia, tietoa ja tutkimuksia enemmän hoidon varmistamiseksi
- Hoitoon liittyvien infektioiden ilmaantuvuuden seuranta
 - terveyden- ja sosiaalihuollon yksiköissä
 - esiintyvyyttä ja torjuntaa koskevien tietojen säännöllinen tiedottaminen shp:lle ja THL:lle
 - prevalenssitutkimukset
- Mikrobiolääkeresistenssi osana tartuntatautirekisteriä
- Viranomaisten ja THL:n vastuut ja tehtävät

3

	Hallinnollinen ohjaus	Asiantuntijaohjaus
Valtakunnan taso	Eduksunta ja valtioneuvosto <ul style="list-style-type: none"> lainsäädäntö, valvontasuoritus Tartuntatautien neuvottelukunnan asettaminen Sosiaali- ja terveysministeriö <ul style="list-style-type: none"> Lainsäädäntö ja talousarvion valmistelu Viranomaispäätökset STH:n asetus rokotuksista ja muu ohjeistus TT-torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta Varautuminen ja niiden johtaminen Tieteellisen tutkimuksen seuranta ja edistäminen 	Tartuntatautien neuvottelukunta <ul style="list-style-type: none"> TT-vastustamistyön seuranta Lausunnot kansallisen rokotusohjelmaa yms. Lainsäädäntöedustukset ja asiantuntija-ryhmä THL <ul style="list-style-type: none"> Rokotehuolto, seuranta -rekisterit Epidemiologia- ja tutkimuskeskukset Kansalliset asiantuntijalaboratoriot Tiedottaminen ja tutkimus Asiantuntija-ryhmä Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö
Akusetaso	AVI <ul style="list-style-type: none"> Tartuntatautien torjuntatyön valvonta Yksityisten hoitolaitosten ja lääkkäriasemien valvonta Vireystyövelvoite shp:n ja THL:n kanssa 	Shp <ul style="list-style-type: none"> Erikoissairaanhoidon Aikuisen hoitoon liittyvien infektioiden rekisteri, resistenttien mikrobien kantajarekisteri Hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan kehittäminen, koulutus ja neuvonta Varautuminen; pandemia Terveystieteiden tutkimuskeskuksen avustaminen epidemioiden selvittämisessä
Paikallistaso	Kunta <ul style="list-style-type: none"> Järjestää palvelut osana kansanterveystyötä Kuntalaisia koskevat hallinnolliset päätökset ja ohjeet 	Terveystieteiden tutkimuskeskus <ul style="list-style-type: none"> sairaanhoito, ehkäisevät palvelut ja neuvonta Tautien torjunta ja epidemioiden selvittäminen ja torjunta, yht. tied. diastarvaväestön kanssa Rokotusten toimeenpano
Toiminta- yksikötaso	Yksikön johto <ul style="list-style-type: none"> Vastuu tartuntatautien ja hoitoon liittyvien infektioiden sekä resistenttien mikrobien torjuntatyön toteuttamisesta, seurannasta ja valvomasta Johdon on käytettävä apunaan torjuntatyöhön perehtyneitä terveydenhuollon ammattihenkilöitä - ohjeiden mukainen toiminta- 	TK:n/ kunnan torjuntatyöhön perehtyneet henkilöt - nimetty yksiköt <ul style="list-style-type: none"> Torjuntatyö kunnan alueella Toiminnan kehittäminen Yhteistyö kunnan, shp:n kanssa

4

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus rokotuksista 149/2017

- Voimaan 13.3.2017
- Kohdennetut rokotukset
 - riskiryhmiin kuuluvien rokotteet
 - työntekijöiden ja opiskelijoiden **rokotussuoja potilaiden turvaamiseksi**
- Tarkentaa rokotustoimintaa ja rokotuksiin liittyviä vastuuta, velvollisuuksia ja oikeuksia
 - kuka saa rokottaa; rokotusosaaminen
 - rokotuskoulutus, THL:n webinaarit
 - työntekijän/ opiskelijan suostumus työhön soveltuvuuden arvioon
 - työnantajan arvio niistä toimipisteensä tiloista ja tilanteista, joissa pykälän 48 mukaista suojaa edellytetään
- Haittavaikutusilmoitukset Fimelalle
- Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvat rokotteet maksuttomia

5

17§ Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta

- Terveydenhuollon ja **sosiaalihuollon** toimintayksiköiden suunnitelmallinen hoitoon liittyvien infektioiden torjuntatyö
 - Turvallisuus, laatu ja asianmukaisuus (terveydenhuoltolaki 1326/2010, 8§)
- Toimintayksikön johtaja vastaa** tartuntatautien ja resistenttien mikrobien torjunnasta ja seurattava näiden esiintymistä
- Toimintayksikön on huolehdittava
 - potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan suojaamisesta ja sijoittamisesta, tartuntojen estämisestä
 - mikrobiolääkkeiden asianmukaisesta käytöstä
- Toimintayksikön johtajan **on käytettävä apunaan** tartuntatautien torjuntaan perehtyneitä terveydenhuollon ammattihenkilöitä
 - toiminta kunnan tai kuntayhtymän toimintaohjeitten sekä valtakunnallisten hoitoon liittyvien infektioiden torjuntaohjeitten mukainen

6

17§, käytännössä..

Suunnitelma torjuntatoimista ja seurannasta (omavalvontasuunnitelma)

- Torjuntatoimet
 - käytännön toimenpiteet
 - kirjalliset ohjeet
 - lääkekäytön ohjaus
- Seuranta
 - Mitä seurataan
 - Sovitaan seurantamenetelmä
 - Prevalenssi - kuinka usein?
- Yhteistyö - koulutus ja yhteydenpito?

17.03.2018

17.03.2018

17

TT-asetus, 13§ Hoitoon liittyvien infektioiden, torjunnan ja tapausten esiintyvyyden seuranta

- Erikoissairaanhoidon toimintayksiköt
 - Tieto torjuntatyöstä, toteutumisesta Shp:n torjuntatyöstä vastaaville asiantuntijoille (infektioyksikkö) sekä THL:lle
 - Osallistuu valtakunnallisiin hoitoon liittyvien infektioiden esiintyvyyttä koskeviin selvityksiin ja ilmaantuvuusseurantaan Shp:n asiantuntijoiden ja THL:n kanssa
- Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköt
 - Tieto torjuntatyöstä, toteutumisesta Shp:lle torjuntatyöstä vastaaville asiantuntijoille (infektioyksikkö)
 - osallistuttava niiden esiintyvyyttä ja torjuntaa koskeviin selvityksiin

17.03.2018

17.03.2018

17

24§, Tiedonsaantioikeus

Tiedonsaantioikeus epidemian havaitsemiseksi, selvittämiseksi ja tartunnan jäljittämiseksi salassapitosäännösten estämättä ja korvauksetta

- **STM:** muilta viranomaisilta ja yksityisiltä terveyden- ja sosiaalihuollon toimintayksiköiltä
- **THL ja shp:n kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri:**
 - kunnan ja valtion terveydenhuolto-, terveysuojelu-, eläinlääkintä- ja elintarvikevalvontaviranomaisilta
 - 18 §:ssä tarkoitetuilta laboratorioilta
 - yksityisiltä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiltä sekä itsenäisiltä terveydenhuollon ammattiharjoittajilta (23 §:ssä)

17.03.2018

17.03.2018

17

36§ Hoitoon liittyvien infektioiden rekisteri

- THL ylläpitää **valtakunnallista** hoitoon liittyvien infektioiden rekisteriä, niiden seurantaa ja torjuntaa sekä tilastointia ja tutkimusta varten.
- Sairaanhoidopiiri ylläpitää **alueellista** hoitoon liittyvien infektioiden rekisteriä niiden seurantaa ja torjuntaa varten
 - Shp:llä on oikeus saada alueensa terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköistä asiakasta tai potilasta koskevat tiedot hoitoon liittyvien infektioiden *diagnooseista* ja *aiheuttajista* sekä tartunnan kuluun vaikuttaneista *riskitekijöistä* ja *toimenpiteistä*
- Tieto **harvinaisesta** ja **vakavasta** hoitoon liittyvien infektioiden ja mikrobilääkkeille **erityisen vastustuskykyisten mikrobien** epidemiasta ja epidemiaepäilystä THL:lle ja Shp:n kuntayhtymän tartuntataudeista vastaavalle lääkärille

17.03.2018

17.03.2018

17

48§ työntekijän rokotussuoja potilaiden suojaamiseksi

- Työskentelyyn sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiden asiakas - ja potilastiloissa, joissa hoidetaan lääketieteellisesti arvioituna tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita asiakkaita tai potilaita, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, jolla on puutteellinen rokotussuoja.
- Työntekijällä ja työharjoitteluun osallistuvalla opiskelijalla on oltava joko rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja **tuhkarokkoa** ja **vesirokkoa** vastaan.
- Lisäksi edellytetään rokotuksen antama suoja **influenssaa** vastaan ja imeväisikäisiä hoitavilla **hinkuyskää** vastaan.

17.03.2018

17.03.2018

17

48§ Henkilökunnan rokotukset

- Työntekijällä ja työharjoitteluun osallistuvalla opiskelijalla on oltava joko rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja **tuhkarokko** ja **vesirokkoa** vastaan
- Rokotuksen antama suoja **influenssaa** vastaan
- Alle 1vuotiaita hoitavilla edellytetään rokotussuojaa **hinkuyskää** vastaan
 - Työterveyshuolto/ opiskelijaterveydenhuolto
- Yksikön esimies vastaa siitä, että henkilökunnan rokotussuoja on voimassa, soveltuva työskentelemään potilas-/asiakastyössä

17.03.2018

17.03.2018

17

55§ Terveydentilan selvitys hengityselinten tuberkuloosista työtehtävää varten

- Työnantajan on vaadittava työntekijältä luotettava selvitys siitä, ettei tämä sairasta hengityselinten tuberkuloosia
 - mikäli perusteltu syy epäillä työntekijän sairastavan hengityselinten tuberkuloosia ja työntekijä on sellaisissa tehtävissä, joissa hengityselinten tuberkuloosin leviämisen seuraukset ovat tavanomaista vakavammat.
 - Selvitys on vaadittava myös harjoittelijoilta ja muilta vastaavilta henkilöiltä, jotka toimivat työpaikalla ilman palvelussuhdetta.
- Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä asiakkaiden ja potilaiden läheisyydessä
- Alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä

15.03.2018

Sanna Peltola

11

56§, Terveydentilan selvitys Salmonellatartunnasta

- Luotettava selvitys siitä, ettei työntekijällä ole salmonellatartuntaa
 - työntekijä on sellaisissa tehtävissä, joihin liittyy salmonellatartunnan tavallista suurempi leviämisvaara
 - selvitys on vaadittava myös harjoittelijoilta ja muilta vastaavilta henkilöiltä, jotka toimivat työpaikalla ilman palvelussuhdetta.
- elintarvikehuoneistossa tehtävässä, jossa hän käsittelee pakkaamattomia kuumentamattomina tarjottavia elintarvikkeita
 - Kertaalleen kuumentamisen jälkeen edelleen tarjottavia pakkaamattomia elintarvikkeita

15.03.2018

Sanna Peltola

11

Tartuntatautilain 48 pykälä ja työharjoittelu - eri toimijoiden roolit

THL, Koulutusmateriaali2017

15.03.2018

Sanna Peltola

11

Lähteet

- Tartuntatautilaki 21.12.2016/1227
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161227>
- Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista 146/2017
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170146>
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus rokotuksista 149/2017
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170149>
- Sosiaaliset- ja terveysalan henkilöstön rokotukset, 2017 Koulutusmateriaali
https://thl.fi/fi/web/rokottaminen/eni-ryhminen-rokotukset/sosiaali-ja-terveysalanhenkiloston_rokotukset
- Saarsalmi O., Koivula R., 2017, Näkökulmia sosiaalihuollon palvelujen turvallisuuteen, THL, Koulutusmateriaali
<http://www.julkari.fi/handle/10024/134849>

15.03.2018

Sanna Peltola

11